

Сывлых япахланать, укса сук

Укса перекетлесе сывлыха сухататпэр

Үйтусене питө интереслени, ёлд лару-тәрура, түрө кәмәлла сүтсе яврәс. Пирен сывлыхан ёлеме, кунсерен чылай ыйту татса пама пултаракан, җакан пек пысак коллектив тәрәшни питө кәмәллә пулчә. Чи малган укса-тенкә ыйтавә тухса тәрать. Ең укса медиксем уйхарен вайхатлә илсе пырасә пулин та, ку отрасльтах әнәслә теме сук. Аркадий Леонтьевич Клементьев юлашки сәмахәсене паләртнә тәрәх, хальхи вайхатра районти тәп больница ертүсисене чылай ыйту хумхантарат. Больница района, ОРСсене 40-50-шар миллион тенкә парәма кәнә (1997 үзүх хаксемп). Сахар писоке туяна укса сук. Кивә Элмет участокенчи больницаны парәма кәрсөюсацә, районти тәп больницаны стационарнчи йышану уйрәмне юсаси мән хака ларни җинчен шүхашлас та кимест. Эмелсем, вата, бинг җитмест, җавапна та чирлисем больницаны хайсем "хатерлесе хунд япалисемп" пырасә. Январь уйханчы бюджет районти тәп больницаны пачах та төреклетмен. Инфекци уйрәм начар шайра, ыттишнече та урайсем ёрнә, вәссене уләштармалла. Сөт кухнин пүләмә та требованисемне килеше тәмәст - унта тәвәр, кунта питө таса пулин вара тәләнтерет. Больницан хайс пахчаимәс упрамаллы выранә сук - көркүнне әна йүнерх туяна май нур вәт-ха, халь ақа сухана пәр килограмне 3 пин тенкәп (3 тенкә) туяна түр килет. Донорсөн юн панашын икә уйхан өнтө укса түлеймәсә, җулталак хүшшинче курсар вәрненшән 20 врач тата 70 вайтам медицина ёчене командировка уксынел илеймәсә. Тутарстан Республикин Сывлых сыхлавән ми-

Районти медиксем хайсеп җулталакри конференцийенче халых сывлыхне сыхлас ёсри әнәслыхсемп җитменләхсепе вицә сехет ытла сүтсе яврәс.

нистерстви централизацилене ийрекпе укса-тенкә саяхал уйәрать, пәтәм шанчак района, бюджета кәна. Тата территорири больница кассине. Анчах та кәсал хрестенсемпе фермерсен җулталаксем ТБКна тивәлә 3,6 процента күсарасса кам шантарә-ха? 1997 җулта сывлых сыхлавә валли паләртнә 27367,7 миллион тенкәрен 22850,3 миллион тенкине ёсч уйәрса панә. Территорири больница касси умәнчи парәм җулталак вең тәлне 203,6 миллион тенкә шутланнә, штраф санкциясем панипе вара 499,7 миллион тенкә. Организасем, предприятисемпе учрежденисем умәнчи парәм 3167,0 миллион тенкә шутланнат, сиплеве профилактика учрежденисеннене районти тәп больницаны централизацилене бухгалтерине җуларни парәм тата та хәварт ёсет. Унсәр пүснене, район администрацийен пүсләхэн үмә Флюра Рашидовна Ногуманова каланы тәрәх, финансас тәләштә 1998 үзүл ыйвәр пулать. Апла пулин та, кунта килешмелле.

“Хавшанма юрамаст...”

А.Л.Клементьеван докладенчесе татса паман ыйтусем нүмай: участокри икә больницаны тәпен осамалла, медицина пункчесенчен 40 проценчесе ытла кивә җортсөнне вырнашнә, җавап чухлех - телефон сыханәвә сук.

“Самах парәр...”

Пренире тухса калаңканын сәмахәсем пурне та интеграторлар. Вәсемпене кәмәллә пулни та сисенчесе. Пурне та цифрасем илсе җайларта җирәпләрә. Поликлиникан тәп врач Раис Назарова

Ситес вайхатри ёс - вакавлә пулышу уйрәмне врачу кадрессепе тивәттересси. А.Л.Клементьев халых сывлыхи медицинапа демографи җайларта җирәспе җинчен калаңнә май 1997 җулта пирен патра республикәнчен ытла ача җурални (17 процент), җав вайхатрах вилесси 13 процент ўсни җинчен пәлтерчә. Еслеме пултаракан ынсем 22,1 процент, арсыннен вилесси 2,8 хут нумай-рах. Вилесси җайларта җирәспе шутенчесе пәрремеш вырната - юн җаврәншән чиресем (56,6 процент). Ачасем чирлә җуравласси ёсет. Инсертине курман ачасен шүч ўсни паләрт. Юлашки икә җул хүшшинче җамрәкес чирлесси 75 процент ўснә (квалификацилә врач-специалист пулни пулышать пулә: чирсөн лайхарах паләртма пүсләннә). Сифилис чирә ўсни паша рхантара. Кирлә контингентнә 64,6 проценчесе җес флюорографи тәрәслевне иртнә. Районта психика чиресеме чирлесси та ўснә - җакан җинчен Тутарстан Республикин Сывлых сыхлавән министерствин пәтәмләтү коллегийенче та асәннә. Халых эрек өсесси вайхаланнә, наркомани ёсет.

Ялти сывлых сыхлавәнчесе татса паман ыйтусем нүмай: участокри икә больницаны тәпен осамалла, медицина пункчесенчен 40 проценчесе ытла кивә җортсөнне вырнашнә, җавап чухлех - телефон сыханәвә сук.

миологи пайён заведующий Татьяна Геннадьевна Соренкова района андэ сарлакан чирсемпе көршеси кәткәсланса пынине аса илтерчә. Гепатитпа, геморраги лихорадкипе с кәрчанкә чирсемпе чирлисөнне җулсерен регистрациялесе.

Районти медицина ёченесен профсоюз организацийен председателю Николай Михайлович Лисюков хайен сәмахне: "Сывлых сыхлавә - услуга пани мар, медицина пулашаве", - тесе пүсләрте ёна вәл, тәпрен илсен, җорт-йөр ыйтавәсөнне халаллар. Хальхи вайхатра 1100 врачан вайтам тата көччин медицина ёченесенчен 600-шә районти тәп больницаны өслөсө. Вәсендөн 80 проценчесе ытла хваттер илмә тата лайхлатма чөретре тарапчә. Вәсендөн 9-шә чиресөр илмәллесем, җав шутра 7 врач. Иккәш вара ялсанчек пүрәнаш, хулана кашни күн мәнне та пулин килем. Ситес 5-6 җулта 18 врачан пенсие кайма вайхәчесем ситечесе (хайен җитнө та ёнтә). Апла пулсан урххисем кирлә пуласа. Тәп тесен, районта өслөсө текен оптыла, пәлү туяни, ятлә-сүмлә ёченесем пур, хваттерсем кәна кирлә. Маларах медицина ёченесен хулара күтә җанни күн мәнне өслөсө җортра хула Советне үйәрса панә 10 процендре вәсөнне та лекесе шашын пулсан, хальвара ун җинчен ёмтәнмелли та сук.

Доклад вәсендөне районти сывлых сыхлавән ситечесе пиләкүлләхан тәп задачасене андэн паләртнәччә. Медиксем вәсөнне пәтәмләх анланчесе. Еслеме җамәл мар, ыйтусем та чылай, анчах "ёс хастарлыхнен, медицина тивәттерөвнен тата кадрассене сыхласа хәвралла". Паллаж өнтә, укса-тенкә ёчене тивәтлесе вайхатлә пулышан лайх пулмалла.

Т.НАЗАРОВА.

Нумай отраслә производство предприятийенче электриксем нумай мар. Пиләк җыран тәракан җак коллектив МППан мәншүр участокесене пайхаса тәрать. Электриксене Александр Иванович Смолин ертесе пырат. Питө ёста специалист, хайен җирәпләтсе панә ынсени культуралла та тәллевлә ёслеттерме пәләт.

Үкерчөк: А.И.Смолин.

Н.Азизов сапукерчеке.

Кино курас килет-и?

Хулари җамрәкесен җортне халых нумай ўйрәм пүслө тесе шанса тәни түрре тухат пулас.

Эрнере тайвата күн - юнкун, эрекун, шаматкун, вырсарникун - кунта дискотекасем иртесе. Шоузалри бар кашни каң 19 сөхетрен пүсласа өслөт. Малашне җембесе кашмалли касасем ирттерме паләртәссе: музика, коктейльсем, ачасем вали мультифильмсем. Вищемеш хутри хәнасеп пүләмне тәрлә категорири ынсени интересесем тәләштә тәлпулусем ирттерме тара илмә заявкасем пур өнтә. Кунта тәрлә уявсем, юбилей е урәх мәнле та пулин хәвән та колективан паллаж событине паләртма пулать. Үтләрикунна көчнерикун нурлатас экран җинче кино курма пулласа. Куракансем пуләс тесе шутлатләр, кашнина килтө "видак" сук вәт-ха. Районти киносөт кинолентасене Чистай хулинче туяни, лайх фильм курас текенсем вара пуләс.

Районти ЗАГС җамрәк мәшәрсөнне халых кунта җыраннан пайхаса тәрать. Куене мәншүр пайхаса хәварнә: Мендельсон марш, җамрәкесен җурчэн ди-

рекции ёттесен видеопленка сине ўкерме та пултара. Җамрәк мәшәрсөнне кунта ытларах килешет: япаласем, сөтөл-пукан ёнә, пәтәмләх ялтартаса җасалана, киччапа хәр вали ятарлә пүләмсем пур, хәнасеп та хайне еврәлә архитектуралла җорт үмәнчесе сан ўкертерме юратасе. Кунта 10 җамрәк мәшәрпә җыраннан өнтә.

Ситес сывлых вайхатра пәрремеш хутра кәнәтләрхан кафе ўйсө - кукальсем, мороженайсем, сөткенсем сүтөс. Пәрремештә үйсөмшән хутсендөне вырнашнә кухнәсөнне оборудованилесе пәттерес.

Җамрәкесен җортне ўйнан күнрәннәх кунта "Семье планласси" кабинет өслөт. Җула җитмен җамрәкесен, хәрәртәмсем е мәшәрсөм кунта районти тәп больницаны врач-гинекологран консультации илмә пултара.

Килә, сире кунта тараватлән көтсө илә. Җамрәкесен җурчэн аләк пуриншән та ўйсө.

Т.АЛЕКСЕЕВА.

